

Lausunto

1.4.2026

MV/00526/2026

1 (4)

Helsingin seurakuntayhtymä, kiinteistöosasto
Kolmas linja 22 B
00530 Helsinki

Viite Lausuntopyyntö 18.3.2026

Asia HELSINKI, Oulunkylän puukirkon kirkkosalin muutokset

Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöosasto on pyytänyt Museovirastolta lausunnon Oulunkylän puukirkon (os. Siltavoudintie 12 00640 Helsinki) kirkkosalin kunnostamisesta. Lausuntoaineisto käsittää työselostuksen, työpiirustuksen ja kirkkosalin istuinten järjestelypiirustuksen (Arkkitehtitoimisto A-konsultit Oy ja Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli Oy 18.3.2026) sekä väritystutkimusraportin (Rotunda 2026). Lisäksi liitteinä ovat seurakuntaneuvoston päätös 5.5.2025 sekä kohteen historiasta kertovia selvityksiä.

Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöosasto on teettänyt kohteesta rakennushistoriaselvityksen (HMT Arkkitehdit Oy 2023), ja selvitys on ollut käytettävissä tätä lausuntoa laadittaessa.

Kohde

Oulunkylän puukirkko on valmistunut vuonna 1905 ruotsinkielisen evankeliumiyhdistyksen rukoushuoneeksi. Rakennuksen suunnitteli ja talkoovoimin toteutunutta rakentamista johti rakennusmestari K. F. Bergman. Hirsirunkoisessa, uunilämmitteisessä rakennuksessa oli kokoussali, sakasti ja keittiö. Pääsisäänkäynti saliin oli itäpäässä, ja 1907 valmistunut alttari salin länsipäässä.

Kirkon tontilla on vuonna 1932 valmistunut kellotapuli.

Oulunkylän seurakunta perustettiin 1919, ja tämä rukoushuone vuokrattiin seurakunnan kirkoksi. Vuonna 1950 seurakunta osti sen ja siitä tehtiin Oulunkylän seurakunnan pääkirkko. Vuonna 1959 tulisijat hormeineen purettiin ja siirryttiin ilmalämmitykseen, polttoaineena oli öljy. Rakennus peruskorjattiin 1980, jolloin se mm. liitettiin kaukolämpöverkostoon, seiniä lisäeristettiin ja teetettiin nykyiset kirkonpenkit. Helsingin hiippakunnan piispa vihki kirkon peruskorjauksen jälkeen uudelleen käyttöön 18.5.1980.

Viimeksi kirkko on kunnostettu 2012-2013 arkkitehti Vilhelm Helanderin johdolla. Tällöin alttaripöytä irrotettiin seinästä, alttarikaidetta siirrettiin ja alttarikoroke rakennettiin uudelleen ja alttarikalusto uusittiin. Samalla kunnostettiin myös sakasti ja muut kirkkosalin taustatilat. Porras urkulehterille nousee salin toisesta takakulmasta, ja sen puinen kaide on malliltaan lehterinkaiteen kaltainen.

Salin värytys on ajan mittaan muuttunut, ja värimaailma on lattiaa lukuun ottamatta ajan mittaan vaalentunut. Lattian ja kirkonpenkkien tummanruskeat värit ovat 1980-luvun alusta. Alttarikalusteet vuodelta 2013 ovat valkoiset. Salin valaisimet ovat eri korjausvaiheista. Lehterillä sijaitsevat, ulkokuoreltaan valkoiset urut ovat 1980-luvulta.

Rukoushuoneeksi aikanaan rakennettu kirkko ei ole automaattisesti kirkkolain nojalla suojeltu. Kirkkojärjestyksessä määrätään, että seurakunnalla tulee olla kirkko. Vuonna 1919 Oulunkylän seurakunnan perustamishetkellä seurakunnan kirkoksi "määrättiin" tämä puukirkko. Vuonna 1972 valmistuneesta uudemmasta Oulunkylän kirkosta 2023 tehdyn luopumispäätöksen jälkeen puukirkko/vanha kirkko on Oulunkylän seurakunnan ainoa kirkkorakennus. Näin ollen se on myös kirkkolailla suojeltu, koska on rakennettu ennen vuotta 1917 ja statukseltaan kirkkolain tarkoittama kirkko.

Kirkolla ei ole suojelumerkintää nykyisessä asemakaavassa (nro 3495), joka on vuodelta 1954.

Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto on 11.1.2024 vahvistanut Oulunkylän vanhan kirkon nimenmuutoksen Oulunkylän puukirkoksi.

Suunnitelma

Nyt suunnitellut muutokset kohdistuvat kirkkosalin istuimiin, lattiaan, lehterin ja portaan kaiteeseen. Muutokset eivät hankkeelta saadun tiedon mukaan edellytä rakentamislupaa.

Kirkkosalin lattia, jota on eri vaiheissa uusittu ja korjattu, korvataan uudella vanhan mallin mukaisella ponttilautalattialla. Samalla luovuttaisiin lattian 1980-luvulta periytyvästä tummanruskeasta väristä. Kirkkosalin keskellä olevat kirkonpenkit korvataan riveiksi kytkettävillä puutuoleilla, jotta kirkkosalin monipuolisempi käyttö olisi mahdollista. Salin sivuseiniä vasten olevat kirkonpenkit säilytetään ja kunnostetaan pintakäsittelyn ja verhoilun osalta. Uudet tuolit olisivat puuta, mahdollisesti istuinosan ollessa osin pehmustettu, ja suunnitelma käsittää vielä neljä samantyyppistä puutuolivaihtoehtoa.

Lehterin ja sille johtavien portaiden turvallisuutta parannettaisiin mm. kaiteen aukkoja täydentämällä ja kaiteeseen sopivalla korotuksella. Lehterin poistumisturvallisuutta parannetaan heloittamalla yksi päädyn ikkunoista varatiekkunaksi, ja lisäämällä julkisivuun varatietikkaat mahdollisimman huomaamattomasti.

Ilmanvaihtoa lisätään salissa koneellisen tulo- ja poistoilmajärjestelmän toteuttamisella. Asennukset salissa integroidaan paneelikattoon.

Kirkkosaliin kohdistuvien toimenpiteiden tavoitteena on kunnostaa se seurakunnan monipuolista ja kasvavaa käyttöä varten. Puukirkon kunnostuksen ja tontille rakennettavan lisärakennuksen valmistuttua seurakunta luopuu Oulunkylän vuonna 1972 valmistuneesta kirkosta, ja tämä kirkko tulee olemaan Oulunkylän ainoa kirkko.

Museoviraston kanta

Museovirasto puoltaa suunnitelman toteuttamista. Suunnitelma perustuu kohteen rakennushistorian hyvään tuntemukseen, ja kunnioittaa sen historiallista kerroksellisuutta. Hanke tukee kirkon käytön jatkumista ja siten rakennuksen ja sen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä.

Kirkonpenkkirivien tilalle hankittavien tuolien osalta keskeistä on huomioida tuolien materiaalien ja toteutuksen korkea laatu, rakenteellinen kestävyys, toimiva kytkentä riveihin, pinottavuus ja liikuteltavuus. Tuolipinoille valmiiksi suunnitellut kärryt mahdollistavat joissakin tilaisuuksissa tarpeettomien tuolien säilytyksen ja siirtelyn kirkkosalissa mahdollisimman huomaamattomasti.

Kirkonpenkkirivien korvaaminen uusilla kytkettävien tuolien riveillä ja lattian sekä sen värin uusiminen muodostavat Museoviraston näkemyksen mukaan kirkkolain tarkoittaman olennaisen muutoksen kirkollisessa rakennuksessa. Poistettavien penkkien jatkokäyttömahdollisuuksia muualla on syytä selvittää.

Myös julkisivut ja vesikatto tullaan huoltomaalaamaan, ja kirkon esteettömyyttä parantamaan kirkon viereen suunnitellun lisärakennuksen rakentamisen yhteydessä. Niitä koskeviin suunnitelmiin Museovirasto ottaa kantaa rakentamislupasuunnitelmasta annettavasta erillisessä lausunnossa

Yli-intendentti

Johanna Björkman

Erikoisasiantuntija

Maarit Mannila

Jakelu Helsingin seurakuntayhtymä

Tiedoksi Kirkkohallitus

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/00526/2026

HELSINKI, Oulunkylän puukirkon kirkkosalin muutokset

Asiakirja / Dokument / Document

MV/00526/2026-2

HELSINKI, Oulunkylän puukirkon kirkkosalin muutokset